

Ese de dóus ori in septemana: Joi-a si Dominec'a; éra candu va prindé importantia materieloru, va esi de trei séu de patru ori in septemana.

Pretulu de prenumeratiune.

pentru Austria:	
pe ann intregu	8 fl. v. a.
diometate de ann	4 fl. v. a.
„ pstrariu	2 fl. v. a.
pentru Roman's si strainetate:	
pe ann intregu	12 fl. v. a.
diometate de ann	6 fl. v. a.

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespundinti ai nostri, si de-adreptulu la Redactiune Stationsgasse Nr. 1, unde sunt a se adresa si corespondintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea séu speditura; câte vor fi nefrancate, nu se vor primi, éra cele anonime nu se vor publicá.

—♦♦♦—

Pentru anuocié si alte comunicatiuni de interesu privat — se respunde câte 7. or. de linia; repetirile se facu cu pretiu scadiutu. Pretulu timbruului câte 80 or. pentru una data se antecipa.

Apelu!*)

Clubulu deputatoru romanu nationali de la Diet'a ungrésca ce tocmai se inchise, mai nainte de a parasí membrii sei Pesta, intrunindu-se astadi in siedintia finale, a aflatu de ne-aperata trebuintia a convocá si deci prin acést'a — urmandu aceste imperiose necesitati, convocá o adunare politica-natiunale a tuturor Romaniloru cari se interesédia de caus'a nóstra natiunale si de modurile si medilócele spriginirei si innantareii ei pre cáile permise de lege. Scopulu anumitu alu acestei adunari este:

1. Pentru de a se deliberá si medilócí c'ntielegere a supr'a programei natiunale.

2. Pentru de a combiná si a pune la cale cele mai corespundietórie medilóce in privintia alegeriloru ce ni stau nainte, intru interesulu causei natiunale.

Sunt asié-dara poffiti si rogati toti domni intieliginti romanu natiunali de prin tóte partile locuite de romanu, asemenea sunt provocate cu onóre tóte **Societatile, Reuniunile si veri-ce corporatiuni natiunale organizate**, ca — prin delegati din sinulu loru formalmente impoteriti spre acést'a, sè se infacisiedie si sè participe la acésta adunare generale.

Diu'a adunarei, luandu in consideratiune imprejurarile essistinti, s'a defiptu pe **joi dupa dominec'a Tomei**, adeca in 9 maiu stilulu nou.

Loculu — asemenea dupa impregiurari — s'a alesu in **Aradulu-vechiu**, unde domni ce se vor infacisía, vor primí inviatiunile necesarie la Institutulu clericalu.

Pana la tienerea acestei adunari natiunale, dd. alegetori romanu sunt reflectati si rogati, intru interesulu causei si onórei natiunale, a se feri de veri-ce ingagiaminte parteculari cu care-va partita straina séu care-va candidatu strainu programulu natiunale. In generalu se provóca toti Romanii bunu, si specialu fie-care barbatu natiunale de spiritu si inima, a privighiá cu ne-adormire, ca in mediloculu agitaciuniloru electorali ce s'au pornitu din tóte partile straine, dreptulu si interesulu nostru comunu natiunale sè nu suferé scaderé!

Pesta. in 4/16 aprile 1872.

Antoniu Mocioni, m. p.
presiedintele Clubulu deputatoru romanu natiunali.

Pesta, in 17 aprile n. 1872.

Diet'a Ungariei — precum anuociasemu dejá de vr'o 14 dile, — alalta-ieri tienú ultim'a siedintia publica si ieri, in palatulu de Buda, prin Domnitoriulu fú incheiata si demisiunata in gratia.

La ocasiunea ultimei siedintie, dlu **P. Somssich**, presiedintele Camereii, rosti

o cuventare fórte elocinte si — de mare instructiune pentru popórale nemagiare. Elu cu multe frumóse arguminte si frase variá demonstrá cá, *este neaperata necesaria bun'a intielegere între magiarii de ori-ce partita, déca e ca magiarismulu sè scape de periculu ce-lu amenintia din partea natiunalitátiloru!* Va sè dica: dlu presiedinte deákistu si acuma totu tiene natiunalitátile patriei de periculu pentru natiunea magiara! Si apoi astfelu de ómeni se numescu patrioti si — loiali. Dómne apera si feresce de asié patriotismu si loialitate!! —

Mai la vale publicámu cuventulu de incheiare alu MSale; elu este totu de odata unu manifestu alu Monarchului catra tíera, si din acestu puntu de vedere — mai antaiu de tóte inim'a nóstra romana semte mare dorere, cá — parintele patriei rosti cuventulu seu parintescu catra tíera — intr'o limba pri-ceputa numai unu poporu alu patriei, pe candu cele-lalte popóra avendu acela si dreptu si interesu, si nutrindu aceea credintia si aderintia catra Domnitoriulu loru, nu potu avé fericirea d'a fi agrate de parintele patriei loru in limb'a loru! — Alt'a ce cu pucine cuvinte, dar cu multa parere de reu — avemu sè insemnámu — este cá, MSa traiesce in credintia, cumca tíer'a si popórale se afla in progresu prosperandu si fericite, pre candu tocmai *contrariulu* este adeverulu.

Intr'adeveru cu óresi-care surprindere a débuitu sè cetimu punctulu acela alu Cuventulu de tron, unde adeca MSa constata bunastarea spirituale si materiale ce ar fi esistandu de presinte la noi, unde bietulu poporu si sermanii industriasi nu mai sciu de ce sè se apuce pentru ca se scape de multele necasuri si lipse ce ii-au impresoratu atátu de cumplitu; de unde este invederatu cá de ce bunacredintia sunt consiliarii informatori ai MSale, si catra poporu si catra MSale.

Si acum sè dicemu si noi aici o vorba despre Diet'a ce tocmai espirá, despre activitatea ei — de trei ani. Dupa cum in totu decursulu ei pasu de pasu am aretatu, caracterulu ei pronunsiatu a fostu — *reactiunea*, adeca: *restringerea de drepturi ale poporului*; si — fiindu cá natiunalitátile nemagiare facu chiar maioritatea poporulu diu patria, se 'ntielege cá, mai vortosu restringerea de ale loru drepturi naturali, innascute si intru cátu-va si eluptate in trecutu.

Am datu tóta onórea ce se cuvine acestei Diete la timpulu seu, candu si noi am recunoscutu cu tóta placerea, cá — totusi ea a adusu o *lege buna* si liberale, *legea regulatória de industria*. Dorere cá este o lege — dupa referintiele nóstre sociale, mai vortosu intru interesulu *nemtiloru si ovreiloru*, cari, prin orasia a nume, ca bune unelte guvernamentali, pururia s'au bucuratu de protectiunea ministeriului magiaru.

Dintre cele lalte — multe legi, votate de acésta Dieta, n'am poté numí un'a liberale, un'a carea intr'unulu séu altu modu sè nu ne vateme reu; dar si unde in vre un'a a scapatu vr'o dispusetiune buna si favorítoria poporulu, essecutiv'a guvernului, facia de alu nostru poporu a sciutu s'o puna astfelu in lucrare, in cátu — unde numai s'a potutu, a despoiatu pre bietulu poporu de mai totu folosulu. —

Nu scimu deci — cu buna consciintia si credintia — sè facemu alta judecata a supr'a acestei Diete, de cátu: — *bine cá a aspiratu*; cáci numai la reu aveamu sè ne asteptámu din parte-i!

Déca vomu priviacum la tienut'a si activitatea deputatoru romanu, apoi vom aflá invederatu si nenegabilu cá, pre candu acei *unu-spre-diece* ce constituiau clubulu natiunale opositiunale si siedeau in stang'a, mai preste totu desvoltau o activitate si lupta cátu mai energica pentru interesele si drepturile poporulu preste totu si ale poporulu romanu desclinitu, ceialalti *diece* ce se aflau in tamber'a deákistoru si erau ingagiati guvernului magiaru, de comunu numai atunci se miscau, candu se facea votare nominale si li se insemná si alu loru „igen“ in list'a guvernamentaliloru, séu numele loru între cei *absinti!*

Intru ai nostri, cei natiunali Dr. **Ales. Mocioni** a esclatu prin elocintia si eruditiunea sa politica, si si-a eluptatu respectulu chiar si alu contrariiloru nostri. Nu essiste între unguri *unulu*, carele nu s'ar inchiná talentulu si caracterulu solidu democraticu alu acestui teneru barbatu. In tocmai asié se recunóscé cá, mai de multe ori mai cu multe staruintia, si in cele mai diferite cause si-a redicatu cuventulu *Babesiu*, carele in multe privintie a devenitu spaim'a dloru de la potere si chiar asié si a fari-seiloru din opositiune. Intru asemenea trebue sè amintimu cu tóta recunoscintia pre bravulu nostru *Borlea*, carele pana a nu-lu impedecá morbulu, a fostu unulu dintre cei mai diliginti si la tóte cestuniile ageru aperatoriu alu intereselor poporulu nostru. Cu unu cuventu totu deputatii natiunali, cáti s'au tienutu de clubulu opositiunei natiunale, in Dieta si a fora de Dieta, fie-care dupa pusetiunea sa, a staruitu si a lucratu pentru naintarea drepturiloru poporulu; si — déca staruintia si lucrarea loru n'a fostu incoronat a de succesulu doritu apoi caus'a a fostu numai domni *deákisti* si cu unelte loru cari mereu s'au pronunsiatu si au votatu in contra.

Acestea sunt fapte, si fapte positive, cari se potu mistificá, dar — de felu nu se potu negá. —

Deci — dupa a nóstra judecata, deputatii natiunali, cu fruntea redicata potu sè pasiésca naintea alegetoriloru lor si sè d ca: „*tóte am incercatu, tóte am facutu, pentru binele poporulu si alu natiunei — dar guvernulu si cu deákistii sei — tóte le-a impedecatu. Fia necutulu acestora!*“

Se suna si se respandesce ca positivu, cá MSa, Imperatulu si regele nostru, pre cele d'antaiu dile ale lui *maiu*, are sè faca o caletoria — cu o suita imponente — in partile Banatulu, a nume in acelea, unde poporu este peritoriu de fóme. Multi sunt, cari credu cá guvernulu abusédia de Monarchu pentru scopuri de cortesía, si cá — mai bine ar fi, déca acelui poporu peritoriu de fóme s'ar tramite bani si bucate, de cátu o suita de domni straluciti. Noi din parte-ne credemu, cá déca MSa a binevoitu a se decide se véda acele parti nefericite, apoi de sicuru face acést'a pentru de a ajutá; cáci — de altmintrelea si celu mai simplu póte pricepe, cumca fora ajutoriu destulu, vedut'a stralucita, ar causá numai e dorere cu atátu mai profunda. —

Intru scrisorile compromitetórie ce s'au aflatu in *Tuillerie*, — sunt multe cari nu in contra eximperatorelui facu vre-o marturisire grava, ci mai alesu demustra aceea, cum multi dintre cei mai demurateci insultatori ai guvernului lui Napoleonu in timpulu splendórei sale, erau cei mai servili aderinti ai acestui

guvernulu odiosu si atátu de insultatu dupa ce a cadutu.

Mai dilele trecute a aparutu o brosiura intitulata „*Germanii in Tuillerie*“, in care se afla mai multe scrisori private ale unuia séu altui fiu a natiunei germane, cese dice cá — e atátu de morala si necorruptibila, cari cersiescu vre-unu ordu, séu subventiune anuale etc. — Intru aceste se afla si scrisórea *princesei de Hohenzollern*, a mamei lui Carolu I, in carea, nobil'a princesa isi esprima adenc'a sa multiamita essimperatorelui, pentru cá a partinitu pre fiulu seu spre a poté dobendí tronulu Romaniei. Fiulu seu — dice princes'a — neci candu n'ar fi indresnitu sè faca pasiulu acést'a fora de acea intima convictiune, cumca faptulu seu la tóta intemplantia va avé aprobatiunea imperatorelui. —

Din Spania s'a anuociatu deja victori'a guvernului la alegerile de ablegati, in sa acésta victoria se va constata dupa ce se vor aduná Cortesii, unde se va vedé ce atitudine vor sè conserve diferite partide facia cu guvernulu, si respective facia cu dinasti'a.

Domnulu Amadeu, carele mai nainte s'a fostu esprimatu cá ar fi gata sè parasésca Spania, mai in urma la indemnarea reactiunei a dechiaratu, cá numai fiindu mortu inbalsamatu, va parasí tíer'a, — si asié a dechiaratu resbelu celoru ce nu voiescu sè sustiena dinasti'a lui.

In partile nordice si orientali ale tie-rei adeseori se ivescu unele cete mai marunte de ale *Carlistiloru* cari tindu sè rescóle poporulu din acele provincie. Pana acuma aceste cete conduse — precum se dice — de unu conducetoriu alu „*Internationalei*“, pana acuma se marginescu numai la aceea, ca sè atietie si sè inarmédie pre poporu, si apoi dupa acést'a sè incerce rescóla generale. Aceste cete revolutiunari au avutu dejá câteva combateri cu militia si cu gendarmeria, inse nevoidu a sustiené vre-o lupta mai indelungata, totudeuna s'au retrasu între munti, o parte cautandu refugiu pe teritoriu francesu.

Cuventulu de tron

prin carele M. Sa Imperatulu si regele a implinitu solenitatea de inchidere a Dietei ungrésce.

Onorabili Domni, magnati si reprezentanti! — Ai nostri iubiti credintiosi!

Candu inainte de acést'a cu trei ani in persóna amu deschisu acésta Dieta, din tóta anim'a salutandu pre magnatii si reprezentantii tie-rei nóstre, la mari si ponderóse chiamari vi amu fostu indreptatu activitatea dvóstre.

Diet'a precedinte resolvendu cestuniile pendinti in privintia relatiunei a dreptulu de statu, éta acuma in decursu de cinci ani, pe langa respectarea intereselor reciproc, in cea mai buna contielegere si cu celu mai bunu resultatu s'au resolvatu causele cari in asemenea mesura interesédia pre ambele parti ale monarchiei.

Diet'a presinte a avutu chiamarea, ca mergendu mai departe in lucrarea organizareii, sè promovodie bunastarea spirituale si materiale a tie-rei.

Acésta a sa chiamare, diet'a si-a implinit'o prin regularea justitiei si a administratiunei publice. S'au introdusu legi in privintia eserciarei potestátei judecatoriesci si despre responsabilitatea judecatoriloru. Prin acést'a de-o parte s'a asecuratu independintia judecatorésca, de alta parte éra s'a pusu stavila abusuriloru cu potestatea judecatorésca.

Despartirea justitiei de administratiunea publica, introducere judecatorieloru de prim'a instantia, de bunaséma vor avé rezultatele dorite, va promová securitatea publica si va mari creditulu.

*) Tóte foile romane natiunali sunt rogare cu onóre, a reproduce mai de multe ori acestu Apelu in pretiutele loru colóne.

Organizarea municipiilor și a comunelor, conform spiritului constituției țării, în aceste încă basându-se administrația publică pe principiul de autonomie și responsabilitate personală, a adus în armonia guvernarea țării cu administrația judecătorească și a comunelor, asigurându astfel executarea punctuală a legilor.

Legea în privința regulării relațiilor rămase încă în vigoare ca rămășiță din legământul urbanic ce s'a desființat prin art. 9. alu legii din 1848, cea despre estirpării și cu privire la Transilvania legile în privința proporțiilor și comasării — asemenea și legile în privința dreptului de vonat, toate acestea au făcut un mare pas înainte cu privire la regularea definitivă a relațiilor de posesiune.

Aceste, precum și legile în privința regulării apelor și a politicii de stavile, împreună cu legile industriale, și aprobarea contractelor comerciale încheiate de guvernul nostru, dau dovă, cumca sollicitudinea dietei s'a îngrijit a corespunde tuturor recerștelor vietei publice.

Și pre cându nisuiți astfel cu devotamentu la dezvoltarea intereselor publice, și prin această la promovarea înaltă, totu deodată ati cautat ca veniturile publice urcate esentialmente, să se întrebunțati câtu mai cu scopu.

Îmbunătățirea justiției, înaintarea învățământului public, întregirea rețelei a căilor ferate, transformarea canalului Franciscu, precum și prosperarea capitalei fiindu obiectul îngrijirilor Dvostre, spre aceste scopuri ati votat sume considerabile.

De și aredicarea puterii de apărare a monarhiei noastre a pretinsu erogațiuni mai mari, totuși cu totu devotamentu ati votat speșele necesare pentru dezvoltatiunea mai estensivă a institutiunii de apărare țării, carea destul de frumosu începă a se dezvoltă.

E o dovă imbușurătoare despre învătarea comuna, căci toate acestea s'au potutu efectui fora aredicarea contribuțiilor și fora a face vre unu împrumutu dăunosu.

Regularea rationabilă a puterii de apărare pe baza de oblegamentu generalu ce s'a și pus de ja în lucrare, și a permisu ca parte să se preparam, parte se și începem în fapta provincialisarea confinielor militare. Speram, că nu e departe timpul acelu, cându în monarhia noastră nu va fi nici o fractiune de popor, care să nu guste în deplina mesura dreptățile constituționale.

Debu să și exprimăm parerea Noștre de reu, pentru că nu s'a potutu efectui statorirea mai precisă a legii electorale și regularea capitalei, precum și aceea, că alte mai multe proiecte de legi de folos comunu cari s'au subternut de guvernul Noștru, n'au potutu fi presintate sancțiunilor Noștre, de ore ce în periodulu finalu alu dietei pe langa reglamentulu de discutiune alu casei reprezentative a fostu posibilu ca desbaterile să remana fora nici unu rezultat.

Chiamarea dietei viitoare va fi ca să se suplinască cele neimplinite și să se îngrijască în privința aceea, ca rezultatulu desbaterilor constituționali să se ascurat.

Cându ni-a succesu a susține pacea chiar și în relațiunile grave a aniloru abea trecuți, — bunele noastre relațiuni ce le avem de presinte cu puterile esterne, cu totu încrederea ne lasă să speram, că dietă în curendu conchiamandă prin Noi, pe baza legilor sancționate își va continuă opera sa cea mare sub auspiciile binecuvântătoare ale păcii neînterupte.

Amorea patriei, moscenia fidelitate ca tra tronul au fostu isvorulu rezultatelor salutare de pana acum; această va fi și în viitoru isvorulu nesecabilu de fericire pentru națiune.

Și acumă primiti sinceră Noștra salutare regale, și duceti-o această alegătorilor Dvostre.

Cu această declarăm că s'a încheiat ultimă sesiune a dietei presinte!

Suntemu sanatosi — s'eu nu?

Acastă este întrebarea, din care apoi se mai deduc multe — speciali; precum: ore Austria mai are putere și ratune de a assiste? — ore constituțiunea ni e bună? ore guvernul ungurescu este la naltimea chiamării? ore domni unguri — într'adeveru sunt demni d'ore sorte mai favorabile, — națiunea lor — de viața?? s. c. l.

Trebue să ne ocupăm serioșu de examinare acestor întrebări, pentru că — fiindu și națiunea română de peste trei milioane de suflete — legată cu legăturile istorice, în viața de statu adesea mai potrice chiar și de cătu cele naturale — de dinastie, institutiunile și poporale acestei Monarhii, poreclite Austro-magiare, — s'ortea acesteia atinge de a dreptulu și s'ortea noastră, și — deca și nebunii de domni stepanitori, prin egoismulu și trufia lor ne-au esclusu de la bunătățile vietei publice de stat, confiscandă acesteia toate pentru sine și ai sei, reulu însă și nefericirea ce ar ajunge patrii comuna au să se descărce în capulu nostru de o potrivă, ba d'ora încă și în mai mare mesura, de cătu în alu lor; — firesce, căci reulu, desastrelu, d'ni omnipotenti — nu vor să-lu confisce numai pentru sine ca și bunătățile, ci încă totu mereu tindu a ni-lu derivă întregu noă!

Noi de multu totu aretăm și constatăm că, lucrurile în țară și în Monarhia mergu reu, foarte reu; că nemulțumirea este generalu sentită și — numai cei rei, cei corupți — tindu a o negă și innadusi, er poporale și a nume alu nostru poporulu celu romanu o semte afundu și o pronunția cu voce înaltă: domni însă și cu organele lor, platite ca să mintă bine, — în gura mare au totu negat, și din gura mare au totu bincinat — „prosperarea și fericirea comuna!”

Astadi dejă unii din taberă domnilor au început a recunoșce adevărulu; dejă barbati și diarie, aprôpe rudite cu guvernul, marturisescu că — „nemulțumirea în țară este generală; necazurile — sunt legiune; confuziunea și iritațiunea ne mai suferibili! În acestu momentu „Haladás” ni cantă acestu frumosu versu cu voce naltă.

Dovedesce această că — suntemu sanatosi? — că suntemu pre cale drăpăta? — că legea, că constituțiunea ni e bună? — că domni stepanitori și pricepu și și facu detorința? — S'eu ce?!

Dar încă o simțoma, o probă și mai eclatantă.

Mai dilele trecute, unele foi, de unde, de unde nu, începura a aduce sciri despre — miscari în Oriente. Nuorii — după aceste sciri, se redicau în Serbia și în — Romania. Colo toate erau gata d'a isbucni, pentru emanciparea Bosniei și crearea unei Sudo-Slavie; ici — Carolu, speranța și odihna Austro-ungurilor, nu mai potea să remana pre tronul și eră gata a face locu unu romanu adevăratu.

La aceste sciri, toate cercurile și puterile societății superioare începura a se înfioră; le cuprinse o mare nelinișce; erau aprôpe de — friguri.

Mai alalta-ieri din Russia ca unu fulgeru se respandă faimă că, în Moscovia se redica voci, cari pretindu interesarea, intervenirea chiar a guvernului rusescu, întru interesulu apesătorilor ruși și ruțeni din Austro-Ungaria. Această faimă iute se amplifică, și ea ajunse pana la formă de reclamatiuni muscale în Viena — pentru Galitia și Bucovina.

Frica și cutremuru cuprinse pre d'ni stepanitori; din toate părțile se fecera interpelatiuni guvernelor și organelor lor, și — multe, multe positive ascurări se recerura din partea dlui c. Andrassy, pana să se asiedie și liniscăca valurile spiritelor alarmate.

Întrebăm erasi: suntemu sanatosi? — avemu consciința curată? — încredere în popor??

Și deca — da, apoi de ce ne cuprinde frica și neodihna? — deca — nu; și — ce este causă?

Nemulțumirea comuna.
Reulu constituționalismu și reu a administrațiune.

Retacirea guvernului și peccatele organelor sale.

Și — acestui guvernul, acestei clice de la putere — vrău să ne încorporede deakistii nostri?!

Că — d'ora nu ni-a luat Ddiu mintea, nici nu ni-a sulsu inimă română din peptu. —

Afaceri transilvanice.

„Nemere” cea magiara din Brasiovu, pana întru atâtă este de orbita de pasiunea ei deakista, sau guvernamentală, în cătu insira despre noi cele mai eclatante mintuni, cu o frunte redicată, pre cum s'ar cuveni numai purului adevăru și celei mai depline convicțiuni.

Dice că, Babesiu în „Albina” forte s'a maniatu cându Brasioveni în 22 aprilu 1871 au serbatu faimosă împacatiune; că i-a insultatu fora mila, umindu-i „birta verde,” — că de atunci, unu anu de dile, s'a luptatu în contra-le cu totu murdaria, etc. etc.

Provocăm pre Redacțiunea de la „Nemere” pre onorea ei: s'eu să dovedesca această insinuațiune a sa cu citate verbale din fôia noastră, fe macar și din epistole private ale lui Babesiu în această privință, — s'eu să și retraga denunțarea neînteleptă; — fiindu că de altmintearea vom fi îndreptățiți a trage consecințele naturale din portarea sa.

„Passivisti,” cum am fostu noi, întru acelu întielesu pre care destulu l'am motivatu, suntemu și astadi; cându însă ni se spune și arăta, că acea „passivitate” în multe locuri s'a făcutu famulă politicei impilatorice a guvernului, — și încă une ori chiar prin istetimea speculativă a unor „passivisti,” — cându mai departe ni se pune în vedere posibilitatea de acțiune solidară generală a romanilor întru interesulu cauzei lor vitale; atunci noi, preocupati numai de scopu, pururi vom sprigini ceea ce ni se împare mai eficace și — proprie, unicu posibilu între împrejurari.

Deca lui Babesiu i-ar fi mai trebuit o probă și dovă cumca, a cuprinsu bine împrejurările și cumca combinațiunile lui corespundente esigintelor timpului și interesului nostru naționalu, apoi — superarea, nu — ci chiar indignarea și inversiunea ce ni-o manifesta „Nemere,” ar fi această probă și dovă.

În „Gazeta Transilvaniei,” condeiulu celu dibaciu și tuturor romanilor bine cunoscutu, continua a desfășura — din trecut și din presinte, argumentele ce ni recomandă „passivitatea,” adeca abținerea de la alegeri — și pentru viitoru.

Desfășurările culmina în următorulu enunțiatu:

„Fia opozițiunii convinsi, că deca cumva, celoru platiti s'eu subvenționați de guvernul li-ar succede vre o dată, a trage în partea lor pre romanii cătu au dreptulu de alegere, și a-i scote din pozițiunea cea tare în care se afla ei astadi, de siguru că, nu i-ar conduce în stangă, ci — pe totu bine în drăpăta.”

Va să dica: neînteleptă absolută și în alegerii romani, și în înteligința națională s'eu influința ei a sup'ra poporulu!

Cu astfelu de simțimentu în inimă, romanulu adevăratu — firesce nu-i remane, de cătu: a pune manele în sinu și a se încrede gratiei cerului! Numai — nu pricepem, de ce mai scriem prin gazetă, deca nu cumva pentru d'a respandă posimismulu nostru, și d'a apară primii între ticăloși!

Ore amotirea, inertia, să fie o pusetiune tare pentru o națiune ce tinde la viața și dezvoltare?!

Ore aceea să fie o pusetiune tare, cându Nasaudulu, curatu romanu, tramite la Dietă din Pesta unu deputatu romanu, alesu în unu votu romanu, și pre altulu unguru, și înca advocatu din Pesta, alesu cu 18 voturi romane, comperate cu bani? — Cându romanii de prin scaunele sassesci, dispunatori de majoritate la alegeri, prin ale lor voturi tramitu la Dietă din Pesta sassi guvernamentali? — Cându Uniedora și Hatiegulu cu majorități romane, prin concursulu voturilor romane tramitu la Pesta unguri guvernamentali, contrari pronunțati ai cauzei noastre?!

Domne apera d'astfelu de passivitate și pusetiune tare! —

Dice eruditulu „passivistu” absolutu, că „deca celoru platiti s'eu subvenționați de guvernul li-ar succede a scote pre romani din „passivitate,” de siguru că i-ar conduce — pre totu bine în drăpăta.”

Da, dle întelepte, asié este; această ni dovedesce passivitatea de la 1869; — însă, d'ora nu vor fi totu barbati nostri de influință — platiti și subvenționați de guvernul! Deci — chiar cei neplatiti și nesubvenționați, cu DTA în frunte, să pasiască la medlicu, și să impedece conducerea romanilor în taberă guvernului! Altfelu l'umea va începe a crede că — fiindu mai comodă a vorbi de cătu a lucră, comoditatea este motivulu adevăratu alu politicei dvostre!

Destulu că, pro cum ni arăta și celu mai nou nru alu Gazetei, nru 27, dd. ce-i facu politică, nu ne-au priceput de felu, er malitia cu carea se sprimu despre noi, ne face să credem că — nici nu vor a ne pricepe; de se-curu, pentru că nu li vine la socotela.

Pricepa dloru în cătu atâtă, că noi — nu ne-am stramutatu nici în scopu, nici în principia cătusi de pucinu, numai cătu noi ni facem pururia calculu și politică cu factori essistinti reali, asta data cu atari, pre cari — nu noi i-am creatu; pricepa mai de parte că, proprie noi am fostu iniciatori passivității, pentru carea și astadi stăm: dar cându vedem că d'ni passivisti — chiar și cei de la „Gazeta,” nu ne pricepu și că în întreaga Transilvania ea se arăta nepracticabilă în realitate și la practica numai în caricatură, — atunci nă mintea și inimă, nepreocupate de vanitate și sinamagie, ni impun a ne socoti de alte cătu și medlică.

De altmintelea noi — cetiti bine „Albina” și ve veti convinge că ne-am declarat activisti pana la moarte, numai acolu nu unde prin activitate să face servitiu contrarilor nostri naționali. Întru acestu între lesu am combatutu și vomu combate activitatea pururia; dar intu acestu întielesu întocmai și passivitatea. Și — éta minure! „Telegr. Rom.” vine a ni dă mană și a ni să ingagiă pentru lupta în acestu întielesu; „Gazeta Tr.” vine a ne combate și suspiciună și impedece — în tocmăi casi antipodulu seu „Nemere.”

Acă este necuș batatoriu la ochi, domnilor, er nu între noi și „Patria” și „Oltanu,” cari în această privință stau tocmăi langa dvostre, er de noi de parte ca cerințu de pământ!

Și — să nu pricepa ore de aci d'ni de la „Gazeta,” că Babesiu a nimeritu chiar în centru, chiar unde este bubă și unde ea dore mai reu?!

Destulu că articolulu lui Babesiu chiar asiă a inversiunatu în Buda și pre „Patria” et „Nemere” casi pre politici de la „Gazeta.”

Dloru de la „Gazeta!” însemnati ve bine: politică este sciința esigintelor, și ca pururia trebue să corespundă esigintelor. Cea mai bună și adevărată politică este aceea, carea contrarilor mai pucinu li vine la socotela. A dvostre astadi place contrarilor nostri — non plus ultra!

În fine încă ună cătu se pôte de serioșă dloru de la „Gazeta” atâtă de activi — cu condeiulu — pentru passivitate.

Să ne lasăm de mană d'a totu insinua și suspiciună — și mistifică, care maniera cumca nu e îndreptătită, este destulu doveditu prin aceea, că numai ascunsi, în anonimitate, „intufa”, cutesăm s'o practisăm.

Dlu Babesiu și „Albina,” în cătu pentru Transilvania, nu s'a declarat pentru activitate, ci a constatatu situațiunea și spiritulu ce se manifestă în Transilvania, și pe temeiulu acestora, a propusu unu modu de încercare de împacatiune întra frații sfasiati. Pôte să fie gresitu; după cum noi credem că gresiescu frații de la „Gazeta” cari par' că nu vedu de arburi — padurea! Ei bine: negati situațiunea și noi vomu fi cei d'anteu cari ne vom senti pró fericiti, de veti poté să dovediti că ea este alta mai favorabilă.

Dar aște domani'loru că — nu Babesiu și Albina sunt cari se inspira de impresiuni și interese personali; aște domni'loru, că Babesiu a petrecutu patru dile în Sibiu, însă nici în curtea metropolitulu n'a calcatu, nici cu vre-unu domnu de la „Telegrafulu” n'a datu facia: informațiunile și-le-a luat parte mai mare chiar de la passivisti.

Și — ce li dicem noi pe temeiulu datelor noastre, fratiloru Ardeleni? Nemicu altă de cătu: dovediti dloru passivisti, că sunteți passivisti adevăratu, s'eu dovediti dvostre dloru activisti, ca sunteți activisti adevăratu, adeca, întru adevăratulu întielesu și interesulu alu lucrului, alu șepului, alu scopulu comunu.

Activisti de la „Telegrafulu” dicu: pre bucurosu; passivisti de la „Gazeta Transilvaniei” dicu: „nici de cătu.”

Ei bine: unde este — adevărulu, loialitatea, sinceritatea și bună credința?!

Interpelatiune

ca tra dd. ministri reg. ung. de interne și de justitia, factu de V. Babesiu în Casa reprezentativă a Dietei unguresci în 12 aprilu n. 1872, în privința abasurilor de putere facia de popor.

On. Casa! — Am o interpelatiune de-a îndreptă ca tra onorab. d. ministru de interne, și respective ca tra celu de justitia. Numai con-

strinsu de împăsărită necesitate facu această interpelatiune, și scopul meu este, — precum dñii miniștri insisi se potu convinge din espunerea mea, ca bunul renume alu patriei sè nu devina periclitatu prin unele abuzuri pre escesive; sè nu perdemu renumele unui statu de dreptu, statu civilisatu și bine administratu.

Nainte de acèst'a cu unu anu de dile, avendu odata ocaziune a vorbi cu fostulu d. ministru-presiedinte, si lamentandu pentru abuzurile grozave ce se comitu prin dirigatori comitatensi contra poporului, — atunci d. ministru-presiedinte mi-a datu acelu respunsu, — — — — — me rogu de onorab. Casa, sè aiba paciintia a me ascultà, căci cu cătu veti fi mai cu atentiune, cu atăt'a și cu voiu fi mai scutitu si in curendu ve veti convinge cumca am cauza bine fundata pentru acèsta interpelatiune.

Presiedintele: Me rogu pentru tacere, căci altfelu voiu fi constrinsu a admonià pre domnii respectivi dapa nume.

Vinc. Babesiu: Atunci dñi ministru-presiedinte mi-a datu respunsulu acela, că nu pòte sè faca vre-o indreptare pana candu vor mai sustà comitatele cele vechi, numai sè asceptu organizarea nòvelor comitate, atunci tòte acele abuzuri grozave la tòta intempletarea vor incetà. De presinte éta că comitatele cele nòve s'au pusu in activitate, dreptu aceea pentru indepartarea reului nu mai sciu alta cale, de cătu ca cestiunea acèst'a sè o aduce de nou aici pe tapetu.

Diastic'a romana necontentu primece nise plansori, in cari mai cu sèma poporulu romanu se vaiera amaru, enumerandu totu de o dat: si fapte despre abuzurile, tiranisàrile, torturele si alte sicanie de totu felulu ce le comitu dregatorii comitatensi. Este pretutindenia asiè-dicendu regula, că unde numai se afla vre unu jude sèu notariu comunalu, carele facia cu poporulu nostru se pòrta tiranesc, si abusandu de oficiulu seu, pre acelu juredictiunile municipale la totu casulu lu sustienu cu ori-ce pretiu, chiar si contra legei. Aici n'ajuta nici o plansòre; ori ce incercàri s'au facutu cu plansorile, reulu a ramasu ne vindecatu. In timpulu mai din urma asemenea lamentatiuni ni sosescu mai alesu din comitatulu Carasiului si alu Temisiului. Dati-mi voia sè vi enarediu o asemene fapta. — Inainte de tòte voiu amintu, că acestu casu mai nainte mi s'a reportatu din comuna, adeca de la faci'a locului, — eu inse antaiu n'am voitu sè-i dau incredere, de òre ce credeamu de imposibilu ca intr'unu statuu constitutiunalu sè se pòta intemplà asiè ceva. A venit inse alu doilea reportu de la Temisiòra, scriendu unu martore oculariu. In fine mi-a sositu a treia scrisòre de la insusi individulu ce a fostu jertv'a abuzului cestiunatu, si pe acèsta scrisòre originala am descriu acèsta interpelatiune a mea pe care voiu avè onòre a vi-o impartesi.

Casulu s'a intemplat astfelu: In comuna Beregeu, cottulu Temisiului, ièrn'a trecuta mai multi tineri adulti au invetià a scrie si a ceti, si dintre acestia vre o cãtiva, pentru ca sè arete publiculu romanu cumcã cătu de usioru se pòte invetià cetirea si scrierea, s'au pusu de au scrisu unii articulasi, respective unele referade mai manunte in dñariulu „Albina“.

Anume unu omu tineru cu numele George Vaianțiu, a scrisu o corespundintia despre abuzurile locali, pe care a si subscris'o cu propriulu seu nume. Nu multu dupa acèst'a au venit persecutori in comuna, cari la o simpla aretare facuta de judele comunalu, mergendu la cas'a nimitulu omu tineru, numai decãtu l'a atacatu ca pre unu talhariu, l'a batutu si legatu in catusie de feru, — si l'a manatu 4 òre de parte, pana la pretura si trecendu-lu prin Temisiòra, totu mereu infruntandu-lu: „Ti trebeu novele, — trebeu, Albina;“ — acuma capeti novele!“

Ajungendu la pretura, acolo fora sè fia fostu ascultatu, fù aruncatu intr'o inchisòre, unde 4 dile nu-i detersa de mancare si de beutu. In urmarea acestui modu de tratere omulu a inceputu sè sbiere pana candu a lesinat, atunci apoi l'au pusa in o trasura si l'au transportatu in ospitalu la Tomesìòra, unde dupa o cura de mai multe dile reinsanetosiandu-se intru cătuva, elu insusi a descriu faptulu acèst'a, candu totdeodata me asecura despre aceea, cumca nu scie nici o fapta rea ce i-s'ar potè imputa, afora de aceea, că a scrisu in „Albina.“

Eu asiè credu, onor. Casa, cumca decã acèsta procedura ilegala se va adeveri, de bunăsema si dñii miniștri vor recunòce că intr'a-

deveru a fostu unu mare abuzu si'că e spre rusinea constitutiunalismulu.

Eu nu vrèu sè credu, si nici nu afirmu, cumca tòte ce mi s'au comunicatu pana la unu cuventu ar fi adeverate, insa chiar pentru ca din trei parti in asemenea intielesu mi s'a comunicatu casulu, si de òre ce — precum am mai amintitu — omulu acèst'a intr'adinsu me ròga ca sè-lu mantuescu de mòrtea sigura, din aceste considerante me semtu deobligatu a indreptà catra amintitii dñi ministrii urmatori'a interpelatiune:

1. Au dñii miniștri scire, respective primit'au domnialoru plansori in privint'a aceea, cumca in unele comitate, anume dupa datele mele in cottulu Carasiului si alu Temisiului, contra poporulu romanu, prin dirigatori comitatensi, dupa cum se vede condusi numai de-o ura natiunala si de partida, se urma o procedura atātu de arbitraria, atātu de cruda si tirana, carea intr'unu statuu constitutiunalu in tòte intempletarea trebeu privita de unu scandalu publicu; asià apre esemplu, conformu insciintierei directe ce am primitu in comuna Beregeu, din cottulu Temisiului, mai decurendu s'a intemplat, că inainte de acèst'a cu vre-o 10 dile unu economu tineru si fòrte de omenia, cu numele George Vaianțiu, precum se dice, din caus'a aceea, că a scrisu in „Albina“ despre abuzurile comise de antistea comunala, la simpl'a denunciere a judelei comunalu, prin persecutori comitatensi a fostu crancenu batutu, si fiindu pusu in fera, intre insultari si torturari a fostu escortatu 4 òre de parte, prin cetatea Temesioarei pana la locuint'a pretrei, acolo apoi fora vre-o investigatiune a fostu arestatu, si in decursu de 4 dile detinutu fora mancarè si beutura, pana candu bietulu a lesinat, candu apoi l'au transportatu in ospitalulu publicu din Temisiòra pentru cura?

2. Onor d. ministru de interne, si mai alesu onor. d. ministru alu justitiei — au aceea intentiune, ca sè dispuna in privint'a casului acestiua o investigatiune severa, si ca cei ce se vor afià culpabili sè fia pedepsiti, si in finea luà mesurile necesarie pentru impedecarea umoru asemenea esese? —

Catra acestea numai unu cuventu mai am sè adaugu. Acèsta procedura, onor. Casa, mai alesu de-atunci a inceputu sè devina in usu la noi, de candu domnii comitatensi au observatu, că poporulu nostru este fòrte nemulțiamitu cu pasirea si portarea dirigatorilor publici, si — incepe a deveni opositiunalu, ceea ce e o aparițiune neindatinata la romani, fiindu poporulu romanu de fire fòrte blandu, fòrte pacinicu; — inse ce e multu — e multu! — Ceea ce sufera poporulu nostru de candu guvernulu actualu e la putere, aceea trece peste ori ce mesura! Dreptu aceea recomendu acèsta interpelatiune specialei atentiuni a dloru ministri.

Presiedintele: Se va comunicà respectivilor dñi ministrii.

Pesta, 15 aprile 1872.

(Rectificare.) Domnule Redactoru! In nrulu 27 alu pretiuitulu organu „Albina,“ intre „varietati,“ referintele dvòstre relatandu despre adunarea ten. rom. din Buda-Pesta in caus'a paritãtii limbii romane la infiintand'a Universitate din Clusiu, scrie, cu privire la mine si la decursulu adunarii, urmatoriële cuvinte cu totulu neesace: „Incependu-se consultatiunea, unu june ardeleanu, spre mirarea tuturoru colegiloru sei, incepù a desfasiurà unu planu formidabile pentru politic'a Ardealului, si din desfasiurarile sale deduse că, din dreptulu de paritate a limbii romane cu cea magiara la universitatea din Clusiu, magiarii ar potè trage consecintia că romanii ar recunòce „Uniunea.“ Si deci densulu se declarà contra prelectiuniloru in limba romana. Dar absolut'a maioritata a decisu a adresà una petitiune catra Dieta, etc. etc.“ — Dlu referinte alu „Albinei“ trebeu că nu a fostu presinte la amintit'a adunare, si numai din necunoscint'a causei a facutu uru raportu atātu de falsu, căci nu presupunu despre dñsulu atăt'a malitia, că elu cu intentiune mi-a schimositu cuvintele in modulu celu mai neiertatu. Aceea, ce am vorbitu eu in adunarea amintita, nu a fostu dici mai multu, nici mai pucinu de cătu: Am spusu adunarii, că ideia, ca la infiintand'a Universitate din Clusiu sè fia si limba romana propunetòria, din respectulu instructiunii nòstre trebeu sè o salute totu sufletulu romanu. Inse cu privire la procedur'a realisării acestei ideii, am facutu atenta adunarea, că junii transilvaneni, din caus'a că cestiunea acèst'a involve in sine politica, sunt datori sè se abtiena. Si-am motivatu

asertiunea acèst'a prin aceea, că petitiunea ce va fi facuta in caus'a acèst'a, trebeu sè fia aster-nuta celoru mai principali factori politici: die-tei si ministeriulu magiariu; am asediatu apoi totu pondulu pe motivulu că politic'a transilvaneniloru fiindu de o parte „pasivitatea“ sèu abtentionearea absoluta de la diet'a Ungariei impusa loru si nerecunoscuta de dñsui, èr de alta parte „activitatea“ sèu recunòcerea acestei diete pentru a eluptà in ea cătu unu dreptu micu-mare pentru natiune, — deci junii transilvaneni din Pesta, din punctu de vedere romanescu si nu alu instructiunii, ar lucrà neconsultu si ne-natiunalu, decã prin unu pasiu facutu catra diet'a Ungariei, ar taià adencu in politica, ar aprobà sèu desaprobà una din aceste dñue tici-nute politice ale Romaniloru transilvaneni, si s'ar face astfelu mai politici de cătu capii be-trani ai acestoru dñue partide politice. Ii am provocatu, sè se abtiena de atari pasi politici, pana atunci, pana candu cu o ocaziune dorita maioritata Romaniloru transilvaneni ar acceptà espresivu un'a din aceste dñue tienne politice, si astfelu ni-ar aretã si dà adeverat'a directiva politica. Èr cu referire la cestiune, am voitu sè facu propunerea (am voitu numai, căci o parte a adunarii, credendu că eu facu politica si ne-vodiendu că ea face, mi-a luat cuventulu) ca, tienendu comptu de politic'a statorita pana acum intre Romanii transilvaneni si ungureni, sè lasamu caus'a acèst'a numai juniloru romani din Ungaria, èr cei din Transilvania sè ne ab-tienemu. — *Junele Transilvanènu.*

Langa Temisiòra in 15 aprile 1872.

(+) *Miscarile electorali* au inceputu dejã in comitatulu nostru, si ar fi fòrte consultu, ca si romani d'aici ce se apuce de lucru, de locu acum, la inceputu, daca dorescu sè ajunga la atare scopu, si sè nu fia totdeun'a cei din urma, pre cum li cam este datin'a.

Pre diu'a de 22 aprile s'a conchiamatu o congregatiune comitatensa straordinaria, in carea se va alege comitatulu centralu carele va avè sè conduca alegerile din tòte cercurile electorali, elu va esmite comisiunile conscrietòrie, va superà reclamatiumile etc. etc. prin urmare elu va si pune bazea alegeriloru de noiu deputati dietali.

Facia de acèsta congregatiune deci nu pòte fi nime nepasatoriu, cu atātu mai pucinu romanii din acestu comitatu, căci de la comitatulu centralu aterna sòrtea si rezultatulu alegeriloru. Romanii ar trebeu sè nisuiasca ca in comitatulu centralu sè fia cătu se pòte de bine reprezentati, si sè straduiesca impreuna cu partid'a opositiunala, ca sè se alèga resp. compuna unu comitetu centralu, carele in privint'a alegeriloru va face astfelu de dispușetiuni, nu cum erau ale comitatulu trecutulu nise dispușetiuni mastere si ucidiòrie de popopru si de drepturile alegatoriloru.

Asià de esemplu scim'u de la fostulu comitetu cumca acèst'a a dispusu ca alegatorii sè mèrga la comisiunile conscrietòrie sè se conscria de alegatori, de unde a urmatu că d. e. Remetea, Mosnitia, Chisioda au trebuitu sè mèrga la Becichereculu micu, Presc'a, Bristu, Ulicu, Unipu, la Ciocova, Lipova, la Guttenbrunu etc. etc. ca sè se inscria; alegatorii erau constrinsi a caletori dile intregi, adesea pedes-tre, prin diferite tempestati, in timpulu celu mai de lipsa pentru lucrulu campulu, — de unde cea mai mare parte nu s'a dusu, nu s'a inscriu, si neci a potutu votà, neci alege!!!

Pana candu din contra, daca s'ar alego altu comitetu centralu, ar potè face alte dispușetiuni, si cele mai usiore, mai dreptie si mai loiali in privint'a acèst'a, pre cum de esemplu! ca comisiunile conscrietòrie sè mèrga din comuna in comuna si sè conscria alegatorii, căci este mai lesne si si mai naturalu, ca o comisiune compusa din putieni — 3 pana 4 — membri sè umble pe la diecimele de comuni si mille de alegatori, de cătu ca acestia se emigreze, pe cum disei mai susu — intru impregiurarile cele mai grele, la 3—4 domni de comisiune.

Asemenea s'a intemplat si s'ar potè intemplà si cu defigerea locuriloru de alegere.

Pre cum sum din fonte siguru informatu, s'a conchiamatu din partea unoru alegatori, fora diferentia de partita ori de natiunalitate, pe 21 ale cur. la 5 òre d. m. — adeca in preser'a congregatiunei gen. — in Temisiòra la otelulu „Trompeter“ o conferintia particulara, unde se vor tienè consultari in acèsta privintia pre cum si in privint'a persòneloru ce vor sè fia alese in comitatulu centralu. La acèsta conferintia sunt invitati toti alegatorii din comitatu, fora deosebire de natiunalitate, — nu nu-

mai reprezentantii comitatensi, fiindu că caus'a interesedia pe toti alegatorii din comitatu.

Eu credu că ar fi de mare folosul romaniloru, daca s'ar potè realisà alegerea comitatulu centralu, de astfelu de natura.

Si pòte că n'ar stricà, daca in acèsta cestiune s'ar unì si pactà cu partid'a opositiunala.

La tòta intempletarea insa ar fi de doritu ca — pre cum disei la inceputu — sè ne apucàm de lucru indata la inceputu, căci daca in-tardiàm ni va fi mai greu, ba imposibilu, a reesi pre cum am dori la alegerile venitòrte.

Sè ni aducemu aminte, ca in Remetea, Janova, Jezvini etc. in comune cu 2000—3000 de suflete se afla numai cãte 4, 5—9 dicu nòue alegatori, si acèst'a numai pentru că n'au potutu ori n'au voitu dora se mèrga la Becicherecu ca sè se inscrie.

Baia-de-Crisiu, cott. Zarandu, 11 aprilie 1872.

(Restauratiunea Comitatulu Zarandu.) Alegerea oficialiloru de Comitatu la noi s'a efeptuitu ieri. Inca in 8 aprilie s'a fostu respanditu faim'a că Franciscu Ribitzey si Ludovicu Kirinyi, cei doi membri ai comisiunei candidatòrie, denumiti de supremulu comite si-ar fi datu demisiunea — din acelu motivu, că de vice-comite numai Jos. Hodosiu, si de proto-notariu numai Borlea s'a insinuat, si asià nepotendu remanè comitatulu fora vice-comite si protonotariu, si nevoindu nice altulu a primi aceste dñue posturi, vor fi constrinsi a candidà pe susu numitii in posturile la cari s'au insinuat, cu atātu mai vertosu, căci amblandu in tòte laturile si imbiandu pe mai multi sè se insinue pentru ca Hodosiu si Borlea sè pòta fi eschisi din candidatiune, — tòta ustenel'a li-a fostu in daru, de òra-ce sufletu de omu nu li-a ascultatu rogarea si poft'a pré ferbinte! — si asià susu numitii membri ai comisiunei candidatorie in desperatiunea loru ar fi demisiunatu.

Acèsta fama in 9 aprilie s'a si adevèritu căci presentandu-se membrii comisiunei candidatòrie alesi de comitetu in 9 aprilie la 10 òre la comitele supremu pentru a incepe lucrarea acèst'a, inainte de consultare li fece cunoscutu că Fr. Ribitzey si L. Kirinyi si-au datu demisiunea, că apoi in loculu acelora a denumitu pe Adalb. Brody si J. Pataky, ambii magiari virilisti. S'a inceputu deci consultarea si s'a continuatu tòta diu'a s'a mai bine dicendu s'a inceputu si continuatu o polemia infocata intre membrii cei alesi, si cei denumiti ai comisiunei intre sine si cu comitele presiedinte. S'a facutu sèra, dar intielegere nu s'a medlocitu, fiindu că comitele supremu si membrii denumiti de densulu la mai multe posturi odata cu capulu nu voiau a a candidà nici unu romanu, de si mai multi pe deplinu calificati s'au fostu insinuat; — consultarea si respective polem'a deci in 10 aprilie adeca in diu'a de restauratiune s'a inceputu de nou la 9 òre si de abia a ajunsu rezultatulu pe la 11 òre, candu apoi s'a inceputu alegerea oficialiloru. — La postulu de vice comite, protonotariu, fiscalu, contabilu, perceptore, geometru, fisicu, sub-medici veterinari si pretorele din Bradu nu s'a fostu insinuat decãtu numai chiar cãte unu individuu, care apoi se intielege ca s'a si alesu prin aclamatiune; altcum afora de pretorele din Halmagiu si Baia-de-Crisiu, totu corpulu oficialiloru s'a alesu prin aclamatiune. —

Pe langa tòte că cei trei membri ai comisiunei candidatorie alesi de comitetu ca adevèrati romani s'au luptatu romanesc si pe langa tòte că dreptatea a fostu pe langa densii, facia cu cei 3 membri magiari, denumiti de comitele si cu comitele ca presiedinte, in un'a n'au potutu invinge adeca de si la postulu de pretore in Baia de Crisiu s'au insinuat mai multi romani absoluti juristi si pe deplinu cualificati si provediuti cu diploma de advocatu, cei 3 membri magiari, denumiti de comitele supremu n'a candidatu nici pe unu romanu si comitele ca presiedinte alaturandu-li-se la postulu de pretore in Baia-de-crisiu s'a candidatu numai 3 magiari, si asia nòle vele comitatulu a fostu constrinsu a alege dintre acestia.

S'au alesu deci 12 romani si a nume: Ios. Hodosiu, vice-comite, Sig. Borlea, protonotariu; — George Secula, fiscalu; — Ant. Cuteanu, ratiotnistu; — Joane Vlasi, vice-notariu; — Joane Semionasiu, asesoru orfanulu; — Dem. Popu, asesoru orfanalu; — Const. Tallosiu, tutore publicu; — Lad. Popu pretore in Bradu; Gratianu Popu, pretore in Halmagiu; Nicol. Hentiu, iaspectore de poduri; — Joane Rusu, submedicu; — èr din

celelalte naționalități 7, și a nume: Dr. *Reichenberger Zsigmond*, fizicu, (israelitu); — *Ant. Pietsch*, perceptore, (germanu); — *Carol Haininger*, geometru, (germanu); — *Adalb. Veres*, pretore în Baia de Crisiu, (magiaru); — *Stef. Lengyel*, sub-medicu, (magiaru); — *Adalbert Zucky*, sub-medicu, (germanu); — *Alex. Karácsonyi*, veterinaru, (magiaru); —

Îta dar corpulu oficialilor alesi într'unu comitatu puru romanu, și în care majoritatea nu numai absoluta, ci multu prevalentă a comitetului este română, a alesi 12 oficiali romani și 7 din alte naționalități; — frații magiari ar potè înveti egalitate și frățietate chiar din Zarandeni, pe cari de atâtea ori i-au negritu prin foi și prin denunțieri pe la guvern. —

Cu ocasiunea organizării justiției, candu mai multi romani ca deregatori de justiția de și au servitu 8—10 ani în acestu comitatu și sunt și advocati, scotindu-se din posturi și pupendu-se în loculu loră omni străini fora calificatiune, a trebuit să parășcă comitetulu și să asediati prin alte comitate ca advocati, și asiă inteligentiă si deosebi juristii romanilor spre daun'a comitetului a scadiutu, acum asideria dlu *Teodoru Popu*, fostu pretore de atâtea ani în Baia de Crisiu și advocatu, dupa-ce comisiunea candidatiura nici de cum nu l'a candidat la postulu de pretore în Baia de Crisiu, ci numai la celu din Halmagiu, densulu în comitetu a abdisu de candidatura și s'a rugatu a fi stersu dintre candidati, și asiă remanendu fora oficiu, precum sunt informatu, asideria voiesce a se departă din comitatu și a deschide cancelaria advocatiile în *Lipova*. *)

Prin departarea dlu *Teodoru Popu*, comitetulu și poporul romanu de aici őr perde unu oficialu și barbātu calificatu, justu, diligente și inca unu romanu adevăratu, care în tôte luptele nōstre naționale i-a fostu unu radimu valorosu! Inca o aparitiune caracteristica a sistemii sub care gememu; totu meru ne dieciueșce. **I L I E.**

Aldesci, cott. Aradu, 26 martiu 1872.

(*Rectificari si desluciri.*) Careva „*peregrinu*,” ajungendu pe dinaintea birtului din Gurahontiu, și-a pusu de cugetu să dovedesca, ce potere are birtulu, resp. spirtosele din elu asupr'a vederei omului, elu prin corespondenti'a sa din nrulu 7 alu acestui pretiutu diariu a și datu proba despre aceea că, celu ce ambla pe din antea birtului tôte le vede indoitu. Sustienu acest'a din acelu motivu, că dlu „*peregrinu*,” vorbindu despre o parochia Gurahontului, afirmă ca acolo ar fi dōue parochii, ce inse nu este adevăratu; deci laudele aruncate asupra pretului alu doile din Gurahontiu, nu este cine să le primēsca. — Ce se atinge de oftarea poporului din caus'a repausării unicului preotu din Gurahontiu, observu numai atâtea, că în poporul nostru atat'a este pietatea catra cei morti, în câtu și dupa celu mai mare dusimanu alu seu oftēdia din inima unu „*Dumnediu sē-lu ierte!*”

Celu ce „*unu peregrinu*” le spune despre unele intentiuni de ale mele, în privinti'a implinirii parochiei vacante, potu incredentiă că sunt fantasmagorii și nimicu alt'a. Credincioșii nostri din Gurahontiu inca în anulu trecut, sub nrulu 1255 a cerutu de la v. Consistoriu Diecesanu reducerea parochielor, și impreunarea celei din Gurahontiu cu cea din comun'a vecina *Hontisioru*. Astfelu subsemnatulu n'am să facu nemicu în privinti'a implinirii parochiei din Gurahontiu, și cu atātu mai pucinu potu să-mi ducu acolo veri-unu capelanu dupa placulu meu. Alceum dlu „*peregrinu*” ar trebui să șcia, că nici unu protopopu nu potè ocupă vr'o parochia de capulu seu, și de őr ce Gurahontiu n'a fostu parochia protopresviterala, urmēza de sine, că eu nici n'o potu ocupă. Ce se atinge de celelalte trei parochii, pro cari — eu le administru, cei-ce cunoscū aceste pârți, vor și, câtu de slabe sunt acelea; cea din *Buteni* buna őră abia aduce unu venitulu stolaru de 80 fl. v. a. la anu, din care daru cu greu ar potè trai cineva. Conferirea acestor parochii pentru protopopu s'a intemplat prin consistoriu, deci mie ca unu succesor, nemica nu-mi se potè impută, cu atātu mai pucinu, candu și pe camp'i'a cea manōsa, inca sunt parochii mari câtu tôte trei ale mele.

Deci ve rogu se binevoiti a dă locu acestei rectificari basate pe fapte și date autentice, őră dlui „*peregrinu*” și recomēdu ca pe venituri să aiba bunatate a se informă mai bine despre cauzele, de cari se interesēza, și a nume ar fi bine să fia cu privire la Statutul organicu, în întielesulu caruiă nimene nu potè dispune de parochie vacante dupa placulu seu.

Andreiu Machi m. p.
protopresviterulu Buteniloru.

*) Dieu, bine face. Este lipsa mare la *Lipova*, dar este lipsa mare și la *Becicăreculu-mare* în *Torontalu* etc. **Red.**

Convocare.

De őr-ce comitetulu comitatense alu Aradului este convocat pe 22/10 aprilie a. c. — de őr-ce în sedinti'a comitetului acestuia nu numai obiectele ordinare, ci estraordinarmente și compunerea comisiunii centrale a comitatului pentru afacerile la alegerea ablegatiloru dietali pentru diet'a viitoria a țierei — se vor pune la ordinea dilei; — őr de alta parte dupa întielesulu statutulu Reuniunii nōstre politice-naționale a tuturor romanilor din comitatulu Aradului în totu anulu regulatu primaver'a trebusē se conchiame adunarea generala a reuniunii nōstre polit. naționale: — grabescu prin acest'a a convocă adunarea generala a reuniunii nōstre pol. naționale, și a defige spre acestu scopu terminulu sedintiei în localitatea indatinata pe diu'a premergetoria a congregatiunii comitatense adeca: pe 21/9 aprilie a. c. la 4 őr dupa amēdiadi. —

Obiectele de tractare vor fi:

1. Raportulu presidiiului despre activitatea comitetului centralu și a subcomitetelor în decursulu anului trecut. —

2. Alegerea presiedintiloru și a notariloru ai reuniunii și resp. a comitetului centralu. —

3. Dispusetiuni necesare facia cu alegerile ablegatiloru dietali în comitatu, — cari ni stau în nainte.

4. Obiecte pertractande în comitetulu comitatense referitōrie la interesele nōstre naționale din comitatu. —

Pe candu mi aflu detorin'ta a aduce acēsta convocare la cunoscinti'a publica, — nu potu întrelasă a nu atrage atentiunea onoratorulu membri ai reuniunii nōstre pol. naționale spre momentositatea sedintiei acesteia, și totu odata a nu face apelu la cunoscutul și neobositulu dielu naționale alu dloru membri ai reuniunii ca cu privire la cauzele pertractande cari sunt atātu de importante și cari cuprindū în sine interese vitale a romanilor din comitatulu Aradului și a nume: *alegera presiedintiloru*, — și *dispusetiunile pentru alegerile ablegatiloru dietali* — să se adune în numeru câtu mai universalu, și să sacrifice timpul recerutu la participare în sedinti'a convocata. —

În fine provocu pe dnii presiedinti și membri ai subcomitetelor reuniunii, ca și din partea lorū să medilocesca însciiintarea membriloru reuniunii și deosebi membriloru comitetului comitatense despre momentositatea cauzelor amintite, și să nisuesca a indemnă pe toti la infaciare și participare.

Pesta în 13/1 aprilie 1872.

Demetriu Bonciu,
vice-presiedinte alu reuniunii pol. nat. din comitatulu Aradului.

Varietati.

— (*Advocatura în Alba-Julia.*) Dlu *Joane Cosieriu*, advocatu în drepturile comune și în cambiū, dupa unu serviciu de 9 ani ca judecatoriu la tribunalulu din *Baia-de-Crisiu*, în care timpul prin diligenti'a sa isi eluptă de mai multe ori cea mai deplina recunōscere — nu numai din partea publiculu, ci și din a stepanirei unguresci, totu de o data căsigandu și cea mai estinsa și temeinica praca în tôte ramurile juridice, — acum de curendu deschise *Cancelaria advocatiile în Alba-Julia*, strad'a *Vintiului* nrulu 25. Recomēdamu deci acēsta cancelaria publiculu nostru de prin prejuru și tuturor particulariloru cari au trebuintiă de sfatu și de ajutoriu în ori-ce cauze de procesu, precum preste totu în cestiuni judeciari, finantiari și politice-administratiuni. —

— (*Insciiintare.*) În cancelaria notariale comunala din *Kiszetó*, cottulu *Temesianu*, potè află locu în data de adinctu unu tineru deprinsu în afacerile notariale, conditiunile vor urmă pe calea corespondintiei private. *Kiszetó*, în 15 aprilie 1872. *Dionisiu Cadariu*, not. comunalu.

— (*Cursulu de practica gradinaritului și de economi'a casei*) este titulu opiorului ce l'am lucratu și edatu de curendu și se afla de vendiare la autorele și editorele subserisu. Pretiulu face 80 cr., cu tramitērea pre posta 86 cr.; őră pentru *Romania* 3-lei noi. De la 10 esempl. se dă unulu rabatu. Cuprinsulu: *Gradinari'a*, cultur'a legumelor peste totu și în specialu. — Pestrarea legumelor. Prasirea, cres-

șcerea și altoirea pomiloru mari și miei. — Cultur'a pomiloru în stare roditoria; bōlele pomiloru și vindecarea lorū. — Conservarea pomelor. *Economi'a casei*: Uscatulu și muratulu legumelor. — Uscatulu pomelor. — Uscatōria. Întrubuintiarea pomelor în legume. — Facerea nectorului, a udrului și a vinarsului de pōme. — Saratulu, afumatulu și conservarea carnei, slaninei, pescelui și a limbelorū. — Prepararea siuncelorū. — Facerea cartabosiloru și a carnatiloru. — Ceva din bucatōria. Pestrarea őrăloru. Facerea paniei. Ceva din laptaria. Facerea sapunului. Spalatulu rufelorū. — Scōțerea petelorū. — Sterpirea moliloru și a altorū animale stricatiōse őrce.

Opusiorulu este inzestratu și cu 60 de ilustratiuni, compus într'unu stilu câtu se potè de popularu și usieru, în câtu tenerimea cu ajutoriulu invetiatiului se potè orientă fora multa greutate. Pe de alta parte sum convinsu, ca ar aduce și mai grabnicu ajutoriu propunendu-se poporului de catra invetiatiului sēu preotii nōstrii în dile de serbatori și dominece. Inse ca ustēnē'a se nu fia în zadar, e neaperatu de lipsa, a se infintiă la fie-care scōla căte o economi'a de modelu, care se o lucre invetiatiului în regia propria cultivandū totu felulu de plante, de la cari se potè asteptă folosulu celu mai mare. Astfelu poporul convingendu-se, că invetiatiului într'a devēru scōte venitu bunisioru, se va silī negresitu, a-lu imită. Numai o economi'a ratiunala ne mai potè mantui de nădusirea și ruina, ce ne amenintia. A fi cūtopiti pre terenulu economicu, nu va se dica neci mai multu neci mai putienu, de câtu a disparē de pe faci'a pământului.

Mi se va obiectă, că — cum se si forme die invetiatiului nōstri o economi'a de modelu, care consta din mai multe ramuri și nu numai din gradinaritu? La acēsta respundu: Nu va trece anulu 1873 și publiculu romanu va potè dispune în legatura cu cursulu de gradinaritu etc. de unu opu completu despre economi'a rurala, cuprindendu și cultur'a vielorū, a vermiloru de metasa, precum și stuparitul (tractatu conformu nōvelorū principia ale sciintiei și esperintiei.*) — *George Vintila* profeseor supl. la scōlele reale și comerciale rom. din *Brasiovu*.

Nru. 320/1872.

Cerculariu episcopescu catra toti protopresbiterii din dieces'a de Ddieu scutita a Caransebestiului.

Prē onorate Dle Protopresbiteri! Conformu dispusetiuniloru §§-loru 89 și 90 ai statutulu organicu bisericescu, convocu prin acēsta sinodulu anualu alu eparchiei *Caransebestiului* la resiedinti'a mea episcopesca în *Caransebestiu* pe dominec'a *Tomei*, adeca pe 23 aprilie calind. vechiu a. c.

Cēca-ce prē onoratu domni'a ta vei avē a aduce la cunoscinti'a atātu clerului și poporului credinciosu prin publicare în biserică, câtu și domnilorū deputati eparchiali, preoti și mireni, alesi în tractulu prē on. domniei *Tale*, poftindū pe acēsti din urma a se infaciă de timpuriu la sinodu, pregatiti de a romanē căte-va dile la pertractările aceluasi. Pre langa care impartasindu-Ti binecūventare! mea archipastōresca sum

Alu prē onoratu domniei *Tale*
Caransebestiu în 29 martiu 1872,
de totu binele voitōriu
Joanu Popasu m. p.
Episcopu.

Concursu.

Pentru postulu de docinte în comun'a *Hodisiu*, cottulu *Aradului*, inspectoratul *Buteniloru*, prin acēsta se deschide concursu pana la 30 aprilie a. c. st. vechiu candu va fi si alegerea.

Emolumintele sunt: în bani 120 fl. v. a. la anu, 10 cubule bucate, și a nume 5 de grău și 5 cucuradiu, 8 orgii de lemne de focu, cortelu liberu cu grēda, 1/3 sesiune pamentu estravilanu și tacele de la inmortentari.

Conditiiunile sunt: recurentelē să fia absolvalu 4 scoli capitale și preparandi'a, să aiba sēu să se deoblige a depune esamenulu de calificatiune, să aiba documinte despre ocupatiunea sa de pana acū, să aiba desteritate în cantările bisericesci și naționale.

Recursele vor avē a le tramite la comitetulu parochialu sēu la subserisulu.

Buteni, 31/3 1872 v.
Aless. Pecicanu m. p.
inspectore scolaru.

*) Sunt rogare tôte diuarele naționale cis-si transcarpatine a reproduce între varietati acestu anuciū, macar și numai în estrasu. **Aut.**

Ripide și Crucl.

Subscrisulu am onōre a incunoscintiă pe oo. comitate parochiale și respective pre multu zelōs'a preotime, că pentru infrumsetiarea santelorū bisericii li potu servi cu ripide și cruci — garniture întregi sēu și mai pucine — cari în privinti'a elegantiei, sculpturei, auritōrei și picturei — numai lasa nimicu de doritu. Pretiulu este moderatu și servitiulu promptu. Doritorii me potu receră personalmente ori prin epistola.

Lipova în 20 martiu 1872.

Davidu P. Simonu m. p.
2—3. comerciante.

Concursu.

La statiunea invetiatiōresca vacante din comun'a *Petirsi*, protopop. *Lipova*, comitatulu *Timisiu*, se deschide concursu pana la 18 aprilie a. c. st. vechiu.

Emolumintele sunt:

a) bani gata 63 fl.; b) 4 jugore livada c) 1200 □° gradina; d) 16 meti de grău; e) 16 meti de cucuradiu; f) 80 lb. de clisa; g) 50 lb. sare; h) 15 lb. luminari; i) 12 orgii de lemne, din cari se incaldiesce și scōla, și — cartirulu liberu.

Concurentii au de a-si adresă recursele, provideute cu timbru și cu testimonia de calificatiune, catra inspectoratul cercualu de scōla — la dlu *Demetriu Jucu* ni *Zabaltiu*, post'a ultima *Berzova*.

Petirsi în 29 martiu 1872.

Comitetulu parochialu.
În contielegere cu

Demetriu Jucu,
1—3 inspectore cerc. de scōle.

Concursu

Se deschide pentru implinirea vacantei parochii romane gr. or. în *Er-Francisika*, cott. *Biharului*, protopresbiteratul *Luncea*.

Terminulu este pana la 18 aprilie st. v.

Dotatiunea este: de la 60 de case căte una mesura de grău și diumetate de cucuradiu; 8 lantie de pamentu ce poporul le manipuleza în cursu de 4 ani; 4 stangeni de lemne, casa sēu cortelu liberu cu gradina de 3 mesure și stolele indatinate.

Suplicele, cu documentale recerute, vor fi a se tramite catra subscrisulu de a dreptulu.

În contielegere și dupa decisulu comitetulu parochiale

George Besanu m. p.
3—3 parochi în *Serbi* și adm. protopopescu.

Nr. 57 — 1872 C.

„Albina“

Institutulu de creditu și economi.

În sensulu §-lui 5 din statute, foile oficiose ale institutulu pentru tôte publicările sale sunt:

a) diurnalulu „*Albina*” din *Pesta*, și b) diurnalulu „*Gazeta Transilvaniei*” din *Brasiovu*.

Ce prin acēsta se aduce la cunoscinti'a publica.

Sibiiu, 29 martiu 1872.

Consiliulu de administratiune.

Nr. 61—1872.

Institutulu de creditu și de economi

„Albina“

din *Sibiiu*, Strad'a *Macelariloru*, nr. 18, și va incepe operatiunile sale în sensulu §-lui 16 din statute, cu diu'a de 10 aprilie 1872, de ocamdata numai în ramii urmatori:

1. *Infintiarea reuniuniloru de creditu pentru participantii;*
2. *dare de imprumute simple la participanti;*
3. *primirea de deposite în bani spre fructificare;*
4. *dare de anticipatiuni pe obiecte de valōre;*
5. *operatiuni de escomptu;*
6. *negōtia de comisiune;*
7. *operatiuni de schimbu și afaceri de banca, cu eschiderea ver-cārui creditu bianco.*

Sibiiu, 29 martiu 1872.

Consiliulu de administratiune alu institutulu de creditu și de economi „*ALBINA*.”